

An impressionist painting of a woman in profile, wearing a white dress and a wide-brimmed hat, sitting in a lush garden. The background is filled with vibrant green foliage and a blue sky with white clouds. The style is characterized by visible brushstrokes and a focus on light and color.

de schilders van

Abcoude en het Gein

W BOOKS

de schilders van

Abcoude en het Gein

HUBRECHT DUIJKER

vinpressionist

WBOOKS

VOORWOORD 7
TER INLEIDING 9

ARTcoude 10
Het Gein – Holland
op z'n mooist 24
Geïnspireerd door
het Gein 32
De schilders
van toen 36
De schilders
van nu 118

DANKWOORD EN LITERATUUR 238
COLOFON 239

ARTcoude

ARTcoude

...zou een toepasselijke koosnaam kunnen zijn voor Abcoude. Want rond dit ruim negen eeuwen oude dorp werd en wordt véél kunst beoefend. Schilderkunst met name, en dat vooral langs het Gein, een ondiep riviertje dat vanuit Abcoude – vroeger was dat vanaf Loenersloot, waar nu de Angstel stroomt – zijn slingerende loop naar Driemond begint. Overigens heette deze kleine stroom oorspronkelijk *de Gein*, maar dit voorvoegsel is in onbruik geraakt. Bij Jutphaas stroomt overigens ook een Gein, een naam die terugkomt in bijvoorbeeld Nieuwegein. Hoewel het Abcouder Gein en zijn omringende landschap een bijzondere tijdloze indruk geven, is er in de loop der eeuwen veel veranderd, zo niet drastisch gewijzigd.

Zo werd gedurende de elfde eeuw een begin gemaakt met de zogeheten grote ontginning die uiteindelijk een paar honderd jaar zou duren. Het veenmoeras in het westelijke deel van ons land, dus ook bij Abcoude, werd zo veel mogelijk drooggelegd. Men kapte moerasbomen, en bewoners gingen vanaf de oeverwallen van het Gein het achterliggende veen-

gebied via doordacht aangelegde sloten en greppels ontwateren en in gebruik nemen. De afwatering vormde aanvankelijk geen probleem: via het Gein, de Gaasp en vervolgens de Vecht werd het water afgevoerd naar, en geloosd in de Zuiderzee. Echter, vanwege de ontwatering begon het veen in te klinken. Het kwam lager te liggen dan de rivier, waardoor afwatering moeilijk werd. Wat betekende dat men wateringen moest graven (lange afwateringssloten), dijken moest opwerpen en windmolens moest bouwen, dit alles om de waterstand in de ontstane polders te reguleren.

Aan het Gein stonden ooit vier windmolens waarvan alleen de Broekzijdse en Oostzijdse ofwel Delphine nog resterende en af en toe hun wieken laten draaien.

< **Hubrecht Duijker**, *Ochtendzon boven het Abcoudermeer*, 2021. Acryl en pastelkrijt, 30 x 40 cm. In eigen beheer.

> **Jeroen van der Velden**, *De Eendracht*, 2022. Olieverf op linnen, 40 x 50 cm.

Collectie kunstenaar.

WILLEM ROELOFS (1822-1897)

Zo Camille Pissarro als een voorvader van de Franse impressionisten kan worden beschouwd, zo was generatiegenoot Willem Roelofs een der eersten om de schoonheid van het Gein te ontdekken, en het op Haags impressionistische wijze te schilderen. De in Amsterdam geboren, in Den Haag geschoolde en vanaf 1847 vier decennia in Brussel gevestigde kunstenaar reisde in het jaar na de Franse wereldtentoonstelling van 1855 regelmatig terug naar Nederland om op diverse locaties landschappen te schilderen – waaronder bij herhaling dat van het Gein. Ter plekke maakte hij zowel gedetailleerde schetsen als verfstudies die hij later in zijn atelier perfectionistisch uitwerkte. Hoe groot zijn talent was, blijkt mede uit het feit dat zijn

buitenstudies vaak als afzonderlijk kunstwerk werden gekocht. Roelofs zelf stelde dat ze ‘de adem van de natuur’ moesten hebben. Opvallend fraai is de wijze waarop deze schilder, die bovendien actief was als aquarellist, etser en lithograaf, het licht en de wolken van de hoge Hollandse luchten in beeld wist te brengen, al dan niet met hun weerspiegeling in het water. Niet voor niets heeft het onder andere het Rijksmuseum enkele werken van Willem Roelofs in de collectie.

> **Willem Roelofs**, *Wilgebomen*, 1875-1885.
Olieverf op doek op paneel, 30 x 34,2 cm.
Collectie Rijksmuseum.

< **Willem Roelofs**,
*Aux environs
d'Abcoude*, 1881.
Olieverf op paneel,
29 x 44,7 cm. Collectie
Simonis & Buunk, Ede.

Piet Mondriaan, *Het Gein: bomen aan het water*, 1906-1907. Olieverf op doek, 45 x 66 cm.
Collectie Kunstmuseum Den Haag.

> **Piet Mondriaan**, *Oostzijdse molen*, 1906. Olieverf op doek op paneel, 34,5 x 44,5 cm.
Collectie Kunstmuseum Den Haag.

Jan Sluijters jr.

JAN SLUIJTERS JR. (1914-2005)

Dat hij kunstenaar zou worden stond vanaf jongsaf aan vast. Want Jan Sluijters jr. was de zoon van Jan Sluijters, de schilder die grote naam maakte met zijn prachtige, gevoelige portretten. Waarvoor overigens ook junior wel eens geposeerde. De zoon heeft zijn afkomst nimmer als belastend ervaren, mede omdat hij na zijn opleidingen als tekenleraar en daarna aan de Rijksakademie van Beelden Kunsten een eigen koers is

gaan varen met het schilderen – en bovendien een gedreven cineast werd. Hij zei eens tegen Peter E.M. Hammann: ‘Als er een stille periode was in mijn filmwerk dan schilderde ik. Op die manier leefde ik heel afwisselend’. Het was in Baambrugge, binnen de gemeente Abcoude, dat junior in 1945 neerstreek. En daar vooral landschappen schilderde in een kleurrijke, expressieve stijl die alom werd bewonderd.

< **Jan Sluijters jr.**, *Boomgaard*, jaar onbekend.
Olieverf op doek, 50 x 60,2 cm. Collectie Simonis &
Buunk, Ede.

Jan Sluijters jr., *Dooi, Loenersloot*, jaar
onbekend. Olieverf op doek, 60,1 x 80,2 cm.
Collectie Simonis & Buunk, Ede.

KOOS HAIJKENS

Na zijn schoolopleiding in Groningen schreef Koos Haijkens zich in bij de Gerrit Rietveld Academie te Amsterdam voor cursussen in vrije grafiek en schilderen. Eenmaal gediplomeerd, in 1974, begon hij zijn loopbaan als zelfstandige kunstenaar.

Aanvankelijk bekwaamde hij zich in het fijn schilderen, 'maar sinds lang schilder ik intuïtiever en lossier'. In zijn goed verlichte zolderatelier boven de eigen woonruimten in Abcoude maakt Haijkens vaak groot formaat kleurrijke, figuratieve schilderijen. Hij

heeft 'een fascinatie' voor koeien. Tijdens een dorps-tentoonstelling in 2022 waren zo'n twintig grote en kleine schilderijen van koeien te zien. Tevens maakt Haijkens portretten van mensen, waaronder veelal eenzame, soms zwemmende vrouwen, en huisdieren. Daarnaast bestaat zijn oeuvre uit vrije grafiek van etsen, litho's en houtsneden. Een deel van het jaar verblijft Haijkens in Frankrijk, waar hij ook bij herhaling heeft geëxposeerd.

Koos Haijkens, *Vliegende koeien 9*, 2005.
Olieverf op linnen, 100 x 140 cm. Particuliere
collectie.

Koos Haijkens, *Vaches Volantes 2*, 1989.
Olieverf op linnen, 100 x 140 cm. Particuliere
collectie.

Koos Haijken, *De Voetangel*, 1974. Acryl op papier, 35 x 49,5 cm. Collectie Kurve kunstuitleen.

Colofon

UITGAVE

WBOOKS, Zwolle
info@wbooks.com
www.wbooks.com

TEKST

Hubrecht Duijker, vinpressionist
www.vinpressionist.com

COVER EN BASIS-LAYOUT

Miriam Schlick, ExtraBlond

OPMAAK

WBOOKS

© 2022 WBOOKS Zwolle / de auteur

Alle rechten voorbehouden. Niets uit deze uitgave mag worden veeleevoudigd, opgeslagen in een geautomatiseerd gegevensbestand, of openbaar gemaakt, in enige vorm of op enige wijze, hetzij elektronisch, mechanisch, door fotokopieën, opnamen of op enige andere wijze, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever.

De uitgever heeft ernaar gestreefd de rechten met betrekking tot de illustraties volgens de wettelijke bepalingen te regelen. Degeenen die desondanks menen zekere rechten te kunnen doen gelden, kunnen zich alsnog tot de uitgever wenden.

Van werken van beeldende kunstenaars aangesloten bij een CISAC-organisatie is het auteursrecht geregeld met Pictoright te Amsterdam.

© c/o Pictoright Amsterdam 2022.

ISBN 978 94 625 8516 4

NUR 646

DANKWOORD

De auteur is blij met, en dankbaar voor alle hulp, adviezen, tips, opmerkingen, aanwijzingen, foto's en suggesties die onderstaande personen meestal glimlachend hebben verstrekt. Terwijl ook de nazaten van Gozen Doorn, Rinus Duin en Folkert Post de nodige inspanningen hebben verricht om goed fotomateriaal en goede informatie te vergaren.

Marijke Carasso-Kok

Maarten Divendal

Julie Duijker

Wouter Goedkoop

Paul Gorter

Ton Pepping

Anton Schrikenberg

Emilie Snellen

Claar Spierdijk

Wim Timmer

Kees Uiterwaal

Wiet van der Velden

Jozé van der Voort-van der Heijden

Gerda de Vries

Gerrit de Vries

Corry van Zijl

En natuurlijk Johan de Bruijn en Tjeerd Dam die met raad en daad terzijde hebben gestaan.

Als 'Holland op zijn mooist', zo beschreef Jac. P. Thijsse het riviertje de Gein. Dit slingerende stroompje begint in Abcoude dat met zijn ruim zeventig Rijksmonumenten, waaronder twintig boerderijen, als een van de mooiste dorpen van de provincie Utrecht wordt beschouwd. Geen wonder dat talrijke kunstenaars er neerstreken, om te schilderen en vaak ook te wonen. Vanaf halverwege de negentiende eeuw werden het Gein en Abcoude beeldschoon in beeld gebracht, en ontstonden in lokale ateliers ook talrijke andere werken van niveau. Hoe fraai en hoe divers dit gebeurde, en door wie, dat toont en vertelt dit boek. In totaal worden zo'n vijftig schilders gepresenteerd met een paar honderd prachtige werken.

Uiteraard ontbreken de grote namen niet, zoals Piet Mondriaan die in zijn vroege jaren tientallen keren het Gein, de daar staande molens en boerderijen heeft geschilderd. Ook Willem Roelofs, Piet van Wijngaardt (die in Abcoude langs het Gein woonde), Folkert Post, Rinus Duin en andere schilders van toen komen voor het voetlicht, net als tientallen begaafde schilders van nu, onder wie Jan van Kempen, Piet van de Hoef, Jan van Schalkwijk, Koos Haijkens en Jeroen van der Velden.

De samensteller is een Abcoudenaar, Hubrecht Duijker, vinpressionist. Deze ook internationaal gelauwerde auteur schreef beduidend meer dan honderd wijnboeken – en is tegelijk een gedreven schilder die bovendien diverse initiatieven heeft ontplooid binnen de vaderlandse kunstwereld. Wat hem betreft krijgt zijn dorp als koosnaam Artcoude.

